

Жыйынтыктап айтканда, математиканы окутууда ар бир адистикти эске алып, практикалык сабактарда атайын компетенттүүлүккө багытталган тапшырмаларды берүүдө, болочоктогу адистердин билими менен кесипке даярдыгынын ортосундагы айырмачылыктарды мүмкүн болушунча азайтууга болот.

Колдонулган адабияттар:

1. Алтыбаева М. Математика боюнча компетенттүүлүгүккө багытталган тапшырмалар” [Текст] /Алтыбаева М., Турдубаева К.Т., Зикирова Г.А.- Ош, 2021, 126-б.
2. Алексеев А. Г. Дизайн-проектирование. — М.: Юрайт, 2020. — 91 с.
3. Барташевич А.А. Конструирование изделий из древесины. Основы композиции и дизайна / А.А. Барташевич. — Рн/Д: Феникс, 2017. — 48 с.
4. Берман Д. Do Good Design: как дизайнеры могут изменить мир / Д. Берман. — М.: Символ, 2015. — 200 с.
5. Елочкин М.Е. Информационные технологии в профессиональной деятельности дизайнера / М.Е. Елочкин. — М.: Academia, 2016. — 396 с.

УДК 378.147:004

DOI 10.33514/ВК-1694-7711-2023-2(1)-66-73

Зулпукарова Д. И., Кулчинова Г.А., Сманова Н.Т.

Ош мамлекеттик университети, педагогика илимдеринин кандидаты, доцент,

Ош мамлекеттик университети, окутуучу,

Ош мамлекеттик университети, ага окутуучу

Зулпукарова Д. И., Кулчинова Г.А., Сманова Н.Т.

Ошский государственный университет, кандидат педагогических наук, доцент,

Ошский государственный университет, преподаватель,

Ошский государственный университет, старший преподаватель

Zulpukarova D. I., Kulchinova G. A., Smanova N.T.

Osh State University, candidate of pedagogical sciences, associate professor,

Osh State University, Teacher,

Osh State University, Senior Lecturer

**ОКУУЧУЛАРДЫН ИКТ КОМПЕТЕНТТҮҮЛҮГҮН КАЛЫПТАНДЫРУУДА БУЛУТ
ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫНЫН РОЛУ
РОЛЬ ОБЛАЧНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ФОРМИРОВАНИИ ИКТ-КОМПЕТЕНТНОСТИ
УЧАЩИХСЯ**

**THE ROLE OF CLOUD TECHNOLOGIES IN THE FORMATION OF ICT
COMPETENCE OF STUDENTS**

Аннотация: Учурда педагогдор окуучулардын информациялык коммуникативдик технологиялар боюнча компетенттүүлүгүн калыптандырууда түрдүү билим берүү платформаларынан колдонуп келишет. Бүгүнкү күндө булут технологияларынын колдонуу чөйрөсү күндөн күнгө кеңейүүдө. Окуу процессине багытталган информациялык технологиялардын дүркүрөп өнүгүүсү окуу процессин заманбап технологиялардын

жардамында уюштуруу талабын коюуда. Ошондуктан окуучулардын предметке болгон кызыгууларын арттыруу, заманбап интернет тиркемелерин өз практикасында колдоно алуусу үчүн булут технологиялары болгон Google сервистери: Google диск, документтер, таблицалар, презентациялар, форма, классрум, онлайн доска менен иштөө мүмкүнчүлүктөрү каралды. Мугалимдер Google сервистеринин жардамында окуу процессинин эффективдүүлүгүн арттыруучу жана окуучуларды сабакка кызыктыруучу тапшырмаларды түзүп колдоно алышат.

Аннотация: В настоящее время педагоги используют различные образовательные платформы для развития компетентности учащихся в области информационно-коммуникационных технологий. Сегодня сфера применения облачных технологий каждым днем расширяется. Бурное развитие информационных технологий, ориентированных на учебный процесс, выдвигает требование организации учебного процесса с помощью современных технологий. Поэтому для повышения интереса учащихся к предмету, возможности использования современных интернет-приложений в своей практике были рассмотрены возможности работы с сервисами Google: Google Диск, документы, таблицы, презентации, форма, классрум, онлайн доска. Учителя могут использовать сервисы Google для создания и использования заданий, которые повышают эффективность учебного процесса и привлекают учащихся к занятиям.

Abstract: Currently, Teachers use various educational platforms to develop students' competence in the field of information and communication technologies. Today, the scope of application of cloud technologies is expanding every day. The rapid development of information technologies focused on the educational process makes it necessary to organize the educational process with the help of modern technologies. Therefore, in order to increase students' interest in the subject, the possibility of using modern Internet applications in their practice, the possibilities of working with Google services were considered: Google Drive, documents, tables, presentations, form, classroom, online whiteboard. Teachers can use Google services to create and use assignments that increase the effectiveness of the learning process and attract students to classes

Негизги сөздөр: булут технологиялары, Google сервистери, Google диск, окуу процесси, информациялык компетенттүүлүк, онлайн доска.

Ключевые слова: облачные технологии, сервисы Google, Google Drive, процесс обучения, информационная компетентность, онлайн доска.

Keywords: cloud technologies, Google services, Google drive, learning process, information competence, online whiteboard.

Окуу-тарбиялоо процессин уюштурууда окутуунун заманбап технологияларын колдонуу бүгүнкү күндө абдан зарылдыкка айланды. Окутуунун жана тарбиялоонун эң кечиктирилгис милдети катары - XXI кылымдагы адамдын жөндөмдөрүн жана сапаттарын: жеке жоопкерчилик, башка көз караштарга толеранттуулук, баарлашуу көндүмдөрү, ар кандай формада жана ар кандай жолдор менен маалыматты издөө, талдоо, башкаруу, интеграциялоо, баалоо жана түзүү жөндөмү, өзүн-өзү өнүктүрүү, ой жүгүртүүсүн өстүрүү аркылуу окуучулардын компетенттүүлүгүн калыптандырууну атоого болот [1, 10].

Аталган сапаттар окутууда гана калыптандырылбастан башка предметтер аркылуу да калыптандырылышы керек. Мезгил өткөн сайын методикалык-теориялык илимдердин мазмуну өзгөрүп, илимий таанып-билүүнүн методдору өркүндөдү. Инсанга багыттап окутуу концепциясынын негизинде билим берүү системаларында вариативдүүлүк принциби күч

алып, педагогикалык закон-ченемдерди модернизациялоого жана автордук окуу пландарын, программаларын түзүүгө мүмкүнчүлүк берди.

Материалдар жана изилдөө

Натыйжада, педагогикалык технологиялардын жаңы идеяларын, табылгаларын жана жетишкендиктерин, инновациялык окутууну окуу тарбия процесстеринде тажрыйбалоо мүмкүнчүлүктөрү турмушка ашырылды. Мындай өзгөрүүлөр билим берүүнүн баардык баскычтарында окутуунун эффективдүүлүгүн көрсөтүү менен окумуштуулардын изилдөө объектисин кеңейтүүдө [1, 30-31].

Окутуунун заманбап информациялык технологиялары катары: программалык тестирилөө, модуль системасы, интерактивдүү сайттарды колдонуу, сынчыл ойломду өстүрүү программасынын стратегиясы, түрдүү форматта (тексттик, графикалык, видео ж.б.) электрондук документтерди түзүү, окуу-тарбиялоо процессинин түрдүү аспектилеринде Интернет тармактарын колдонуу, окуу ишмердүүлүгүндө окуучулардын коллективдүү (биргеликте) иштөөсүн ошондой эле окутуучулар менен окуучулардын биргеликте иштөөсүн уюштуруу технологиялары практикаланууда.

Жогоруда белгиленген окутууда колдонулган заманбап программалык каражаттар, булуттук технологиялар окуучулардын чыгармачыл жана интеллектуалдык мүмкүнчүлүктөрүн ачуу аркылуу аларды өзүн-өзү өнүктүрүү, ой жүгүртүүсүн өстүрүү, тарбиялоо, билгичтиктерин, жөндөмдүүлүктөрүн калыптандыруу максаттарын көздөп, окутуу технологиясынын мазмунун жана багыттарын бир топ оптималдаштырып жаңыртты десек болот. Анын ичинен сынчыл ойломду өстүрүү программасынын стратегиялык методдору активдүү колдонулуп, мугалим менен окуучунун ишмердүүлүгүнүн, мамилелеринин стилин өзгөрүүгө дуушар кылды [2].

Булардын бардыгы маалыматты сактоо жана иштетүү үчүн булут технологияларына өткөндө гана ийгиликтүү чечиле тургандыгын өз практикабыза көрдүк. Учурда колдонуучулар бир канча булуттук технологиялар менен иштешет: Яндекс Диск, Облако@mail.ru, Microsoft OneDrive, Dropbox, Vox.net, OpenDrive ж.у.с.

Google Drive дын мүмкүнчүлүктөрүн билгичтик менен колдонуу ар кандай окуу дисциплиналарында билим берүү процессин уюштуруу жана эффективдүүлүгүн жогорулатуу боюнча көптөгөн маселелерди чечүүгө мүмкүн экендиги практикалык сабактарда байкалып жатат. Бул өз кезегинде предметтик мугалимдерге Google Drive сервисинин инструменттери менен тааныштыруунун максатка ылайыктуулугун жана аны билим берүү процессинде колдонуу зарыл экендигин тастыктоодо [3].

1-сүрөт. Google дун сервистери

Талкулоо жана жыйынтыктар

Окуу ишмердүүлүгүн уюштурууда окутуучу өзүнүн маалыматтарын сактоо мейкиндигин түзүүдө Google Drive сервисинин негизги инструменттери катары - Gmail Почта, Google Диск, Google Документы, Google Таблицы, Google Презентации, Google Форма, Google Jamboard, Google classroom, Google Сайты сервистерин колдонсо болот.

Google Диск – 15 гигабайт көлөмдөгү виртуалдык сактоо жайы. Дискте документтер түзүлөт жана сакталат. Ал эми документтер, таблицалар, презентациялар, формалар жана PDF-файлдар менен иштөө, веб-тиркемелерди түзүү жана аларга ыңгайлуу доступ берүү үчүн дискке түрдүү тармактык сервистерди кошууга болот.

Google Дисктин стандарттык офистик программалардан айырмачылыгы Google Дискте түрдүү типтеги файлдар менен реалдуу убакытта биргеликте онлайн режиминде иштөө мүмкүнчүлүгү түзүлгөн. Башкача айтканда, документтерди редактирлөө жана комментирлөө мугалим менен окуучунун бир убакта катышуусунда ишке ашырылат. Документке кийирилген өзгөртүүлөр Google Дискте автоматтык түрдө сакталат.

Google Дисктин тиркемелерине кирүү үчүн өзүбүзгө аккаунт ачуубуз керек. Аккаунт аркылуу файлдарга каалаган түзүлүштөн (компьютер, ноутбук, мобилдик телефон, планшет) кире алабыз. Ошол эле учурда, Google Drive каалаган форматтагы файлдарды сактоону, (планшет, ноутбук, компьютер, мобилдик түзүлүш) жеке же топтордо биргелешип иштөөнү уюштурууну, аларга кирүүнү, ошондой эле бир нече түзүлүштөрдө сакталган маалыматтарды синхрондоштурууну камсыз кылат.

Google Docs - бул окутууда колдонула турган бир катар артыкчылыктарга ээ болгон тиркеме. Анын артыкчылыктары катары:

биргелешип иштөө бир нече колдонуучулар тарабынан документти окуу, пикир калтыруу же редактирлөө укугун колдонуу жана документти социалдык тармактарга жайгаштырып, электрондук почта аркылуу жөнөтүү;

ар кандай элементтерди: таблицаларды, формулаларды, сүрөттөрдү, атайын белгилерди, шилтемелерди документтерге кийирүү жана комментарийлер - автор жана колдонуучулар диалог жүргүзүү менен документтин маани-мазмуну боюнча өз сын-пикирлерин, каалоолорун калтыра алышат;

документтер менен иштөөдө, тиркемелерди түзүү жана колдонууда кошумча мүмкүнчүлүктөрүн кеңейтүү, мисалы, графиктерди, үн кабарларын ж.б. киргизүү;

бардык документтер автоматтык түрдө сакталат, интернет бар жерде каалаган түзүлүштөн, каалаган жерден документти ачып, оңдоп-түздөөгө болот жана программаны орнотуу талап кылынбайт, браузер аркылуу кирип реалдуу убакытта иштөөгө, түзүлгөн файлдарга купуялыктын түрдүү параметрлерин колдонсо болот: аларды бардык колдонуучуларга ачык кылуу же жеке адамдарга файл, документтерге кирүүгө мүмкүнчүлүк берүү;

түзүлгөн документтерди түрдүү doc, pdf, html, docx ж.б. форматтарда сактоо мүмкүнчүлүктөрүн айтсак болот [4, 426].

Google Документтери тексттик документтерди, электрондук таблицаларды, визуалдык материалдарды, pdf-файлдарды, презентацияларды түзүүгө, ошондой эле алар менен биреликте иштөөгө жана интернетке жарыялоого мүмкүндүк түзгөн онлайн офис болуп саналат.

Google Таблица – таблицаларды түзүү, өзгөртүү, биргеликте иштөө, берилгендерди визуалдаштыруу жана анализдөө сыяктуу операциялары менен Excel ге окшош онлайн сервис. Google таблицанын негизги мүмкүнчүлүктөрү:

.xls, .csv, .txt файлдарын импорттоо жана экспорттоо; ошондой эле маалыматтарды pdf же html файлдарына экспорттоо;

уячаларды форматтоо жана формулаларды өзгөртүү, алардын натыйжаларын эсептөө жана керектүү формада маалыматтарды берүү, колдонуучулар менен реалдуу убакытта баарлашуу;

берилгендерди анализдөө максатында диаграммаларды, сводный таблицаларды түзүүгө болот, мисалы: салыштыруу-таблицасын, лабораториялык иштердин жыйынтыгынын таблицасын, долбоордун же биргеликте иштеген изилдөөлөрдүн жыйынтыктарынын таблицасын, таблица-тренажёр, таблица-рейтинг, өзүн-өзү баалоо таблицасын, таблица-отчет, жетишкендиктердин таблицасын ж.б. [4, 428].

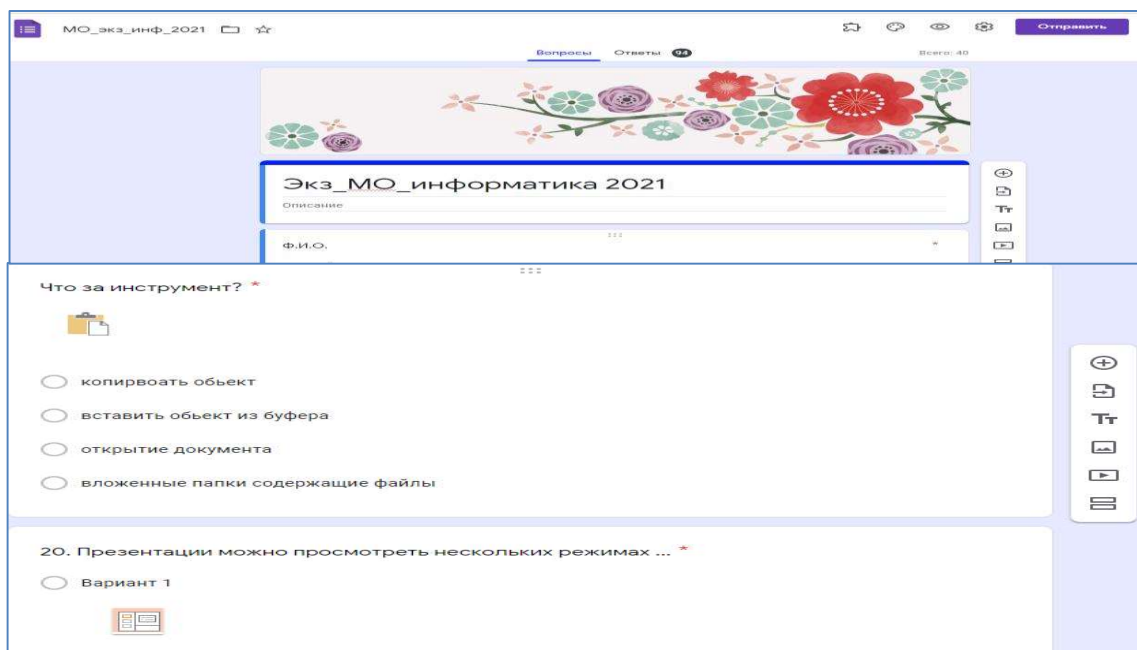
Google презентация - PowerPoint программасына альтернатива болуп саналат, бирок кооздоо мүмкүнчүлүктөрү чектелген. Жеке же биргелешкен режимде түзүлгөн презентациялар маалыматты визуалдаштырууга, кээ бир темаларды үйрөнүүдө сабактарга кеткен убакытты үнөмдөөгө, предмет боюнча жаңы нерселерди үйрөнүүгө, топтордо иштөөгө мүмкүндүк берет [5, 76-77].

Google форма – түрдүү сурамжылоолорду жүргүзүүгө, тестерди жана анкеталарды түзүүгө арналган сервис. Жүргүзүлгөн тестин же анкетанын жыйынтыгы Excel программасына жеңил эле импорттолот, б.а. респонденттер тарабынан толтурулган тестин жыйынтыгын Google таблицада көрүүгө жана даяр Google форманы социалдык тармактар же электрондук почта аркылуу жайылтууга болот [6].

Google форманын артыкчылыктары:

тест, анкеталарды түзүүдө сурөттөлүштөрдү, видеоматериалдарды колдонуу, анкетаны кооздоодо түрдүү дизайнды тандоо мүмкүнчүлүгү жана жооптордун диаграмма түрүндө көрсөтмөлүү чагылдырылышы;

форманы түзүүдө жана редактирлөөдө бир канча авторлордун бир убакытта биргеликте иштөө мүмкүнчүлүгү.

2-сүрөт. Google Формада тест түзүү

Google формада мугалимдерге жүргүзүлгөн сурамжылоонун жана тестин жыйынтыгы төмөнкү таблицада чагылдырылды [6,79]

1	Отметка времени	Окутуунун заманбап те...	Интерактивдүү доска...	Семинар боюнча сизди...	КРнын жалпы мамлекет...	КБТ ны сабактарыңызд...	Кийинки тренинг-семи...	мугалимдин аты, фамилиясы		
2	25.06.2020 13:31:58	Негизги жана предметт...	Бир аз гана толук эмес	Эн жакшы	Даярмын	Ынгайлуу, кыйынчылык	Сабактын планын тузууд...	негизги предметтик компетенттуул...		
3	25.06.2020 13:36:44	Инсанга багытталган ок...	Толук эмес	Тушунуктуу болду	Ооба,жок	Ооба	Практика менен байланышса			
4	25.06.2020 14:09:19	Б.Б.стандарты норманы		50%	Эн жакшы уюштурулган	Билим берүү стандарты	Ото ынгайлуу, жаны тил	Денгээлдер боюнча, Зирирова Гулайым Абдылдаевна		
5	25.06.2020 14:12:27	Интерактивдүү доска	Бизде жок	Сонун ийгилик. Кол нер...	Китепчесин алып эле уй	Жоок пайдаланам	Баалоо критерийлери	Урайимова Дамира Патаевна		
6	25.06.2020 14:14:37	Көп нерселер	Орто	Жакты чоон Рахмат иш	Орточо деңгелде супери	Оа	Сиздерди каалаган тем	Турсунова Феруза		
7	25.06.2020 14:17:36	Онлайн семинар өтүү м...	Мен информатика муга...	Аябай жакты. Көптөгөн	Оа, даярмын.	Жоок	Программалоо тилдери	Абдиева Асылхан Тыныбековна		
8	25.06.2020 14:40:19	Эки айда дистанттык ок...	Орто	Абдан жакшы. Бизге уш...	Ооба, коп информация	Жаралым жатат ошонд...	Календардык план Кыр	Кушубаева Урбукан		
9	25.06.2020 14:46:46	Баары эле	Эми уйроном	Эми катышам	Жоок	Жоок	Баарын колдойм	Жолдошова Айжамал		
10	25.06.2020 15:00:06	Компетенттүүлүк.	Толук эмес, орто себеби	Ушундай семинар керек	Ооба	Жаралат	5,6-класстардын темал	Боталиева Гулнам Абдухалилова		
11	25.06.2020 15:01:10	Зуум	Орточо	Эн жакшы мугалимдерг	Ооба бар	Жоок	Мүмкүн болушунч...	Онлайн сабак өтүүнүн	Абдиева Асылхан Тыныбековна	
12	25.06.2020 15:03:53	Онлайн семинар мен үчү	70-80% билем.	Белбеге	Алтыбаева, Тагаева, Ку	Оа, даярмын	Жоок.	Мүмкүн болушунч...	Онлайн сабак өтүүнүн	Абдиева Асылхан Тыныбековна
13	25.06.2020 15:13:06	Онлайн откорулгон сем	Орточо	Эн жакшы семинар бол	Баары жакшы тузууд	Жоок	Сабактын пландары ал	Ташкулова Тыннарбек		
14	25.06.2020 15:34:40	Биз мектепте интеракт	Аз болсода уйрондум	Ж.Ушундай семинарлар к	Тузууда аракет кылам	ж.Кыйынчылык: жаралса	Жаны технология онугу	Ботокова Айзат Эсендиновна		
15	25.06.2020 21:50:04	Интерактивдүү телевиз	Жакшы эле	Максаты кандай кайсы	Ооба	Балдарга жугууду эме	Расписаниени билеп ал	Разыкова Кумушай		
16	26.06.2020 6:46:35	Интерактивдүү доска	орто	Жакшы дагы ушундай	с.Ооба даярмын	САБАКТАРДА пайдалан	Интерактивдүү доска бс	Мукармова Алтынай		
17	26.06.2020 10:42:51	Интерактивдүү доска	Биздин мектепте жок	Катыша албадым	Предметтик стандарт м	Жоок	Кунделүк пландын конк	Календарова Каназда		
18	26.06.2020 11:36:52	Бардыгы	Азгана	Абдан жакшы	Ооба	Жоок	Сунуш жок	Ниязова Зяида		
19	04.07.2020 15:04:24	Мен декреттен ишке жан	Жакшы болду	Рахмат ушунчалык дая	Ооба даярмын	Жоок кыйынчылык сизд	Баары жакшы	Айтилла Абдиалиева		

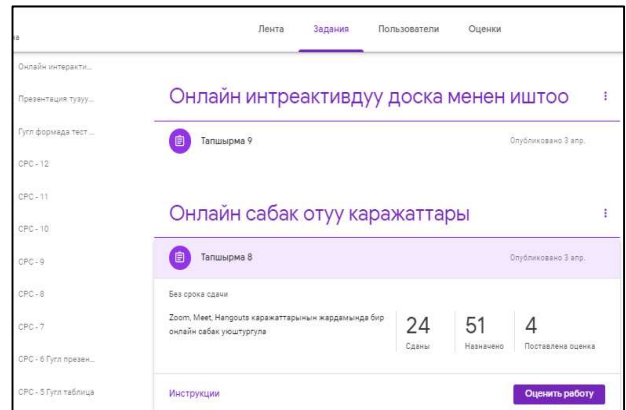
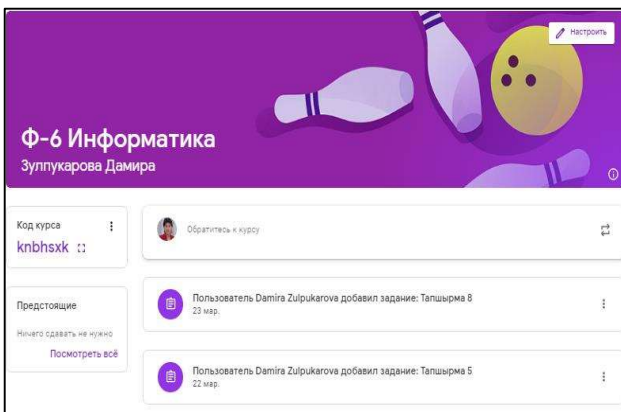
3-сүрөт. Сурамжылоонун жыйынтыгы

1	Отметка времени	Баллы	Ф.И.О.	курс, гр	1. Отправить меню Главная с помощью клавиши...	2. MS Word. На каждой странице документа подготовить текст или рисунковое изображение называется	3. MS Word: как разделить текст на колонки?	4. Чтобы изменить размер шрифта в Word, выберите...	5. MS Excel. Сколько ячеек категорию вводит функция СРЗНАЧ, МАКС, МИН	6. MS Excel. В какую категорию вводит функцию СРЗНАЧ, МАКС, МИН	7. MS Excel. Что означает \$A\$5, \$C\$7\$, \$G\$12	8. В каком режиме работы выполняется операция над слайдами?	9. Что означает тип файла?	10. WordPad	11. основные элементы листа...
2	21.01.2021 14:40	14	Кенешбеева Иркинул	А1 Мо 4-20	Файл -Параметры - Ает Буауца	Формат	Ctrl+Shift +P	12	Математическое	фиксированные адреса	сопоставщик слайдов	отправить файл на Google	Вариант 2	рабочий ст	
3	21.01.2021 20:40	20	Маматалимова Клара	Мо4-20	Файл -Параметры - Ает колонтитул	разметка страницы	Ctrl+Shift +P	6	Статистическое	смешанные адреса	сопоставщик слайдов	Отправить Google диск и	Вариант 2	рабочая ет	
4	21.01.2021 20:40	20	Повинко Мурамад	МО-4-20	Файл-Сохранить как вет колонтитул	разметка страницы	Ctrl+Shift +A	12	Статистическое	смешанные адреса	сопоставщик слайдов	Отправить Google диск и	Вариант 3	рабочий лт	
5	21.01.2021 24:40	24	Данияр кызы Айгулуу	МО4-20	Файл-Параметры - Ает подложка	разметка страницы	Ctrl+Shift +A	12	Статистическое	относительная адреса	сопоставщик слайдов	Отправить файл на Google	Вариант 2	рабочая ет	
6	21.01.2021 12:40	12	Абдиканова Аймери	Э1 МО(Ю)4-20	Файл-Сохранить как вет колонтитул	Вставка	Ctrl+Alt +P	10	Логическое	фиксированные адреса	сопоставщик слайдов	Отправить Google диск и	Вариант 2	рабочий ст	
7	21.01.2021 20:40	20	Суйунбаева Гулайым	МО 4-20	Файл-Сохранить как - С колонтитул	разметка страницы	Ctrl+Shift +A	10	Математическое	смешанные адреса	сопоставщик слайдов	Отправить Google диск и	Вариант 2	рабочая ет	
8	21.01.2021 22:40	22	Зайтлова Айжамал	МО4	Файл -Сохранить - реве колонтитул	разметка страницы	Ctrl+Alt +P	12	Статистическое	фиксированные адреса	обычный	Отправить Google диск и	Вариант 2	рабочая ет	
9	21.01.2021 20:40	20	Сатылбек кызы Махаба	МО 4-20	Файл -Параметры - Ает колонтитул	разметка страницы	Ctrl+Shift +P	10	Статистическое	абсолютная адреса	сопоставщик слайдов	Выделить файл котери	Вариант 2	рабочая ет	
10	21.01.2021 18:40	18	Турсуналиева Асель Азат	МО4-20	Файл -Параметры - Ает колонтитул	разметка страницы	Ctrl+Shift +P	6	Математическое	относительная адреса	обычный	Отправить Google диск и	Вариант 2	рабочая ет	
11	21.01.2021 22:40	22	Садыхова Рушана	мо4-20	Файл -Параметры - Ает Буауца	Формат	Ctrl+Shift +P	8	Статистическое	смешанные адреса	сопоставщик слайдов	Отправить Google диск и	Вариант 2	рабочая ет	
12	21.01.2021 24:40	24	Бакытбек кызы Элиза	МО4-20	Файл -Параметры - Ает сылка	разметка страницы	Ctrl+Shift +P	10	Статистическое	абсолютная адреса	сопоставщик слайдов	Отправить Google диск и	Вариант 2	рабочая ет	
13	21.01.2021 20:40	20	Осоров Эркинбек	МО4-20	Файл -Сохранить - реве колонтитул	Файл	Ctrl+Shift +P	12	Статистическое	абсолютная адреса	сопоставщик слайдов	Отправить Google диск и	Вариант 2	рабочая ет	
14	21.01.2021 12:40	12	Назарбек Чопчонай	МО4-20	Файл -Параметры - Ает колонтитул	разметка страницы	Ctrl+Shift +A	8	Математическое	абсолютная адреса	обычный	Выделить файл котери	Вариант 2	рабочий лт	
15	21.01.2021 24:40	24	Тайржан кызы Медина	МО4-20	Файл-Сохранить как - С колонтитул	разметка страницы	Ctrl+Shift +P	12	Статистическое	относительная адреса	сопоставщик слайдов	Выделить файл котери	Вариант 2	рабочий ст	
16	21.01.2021 22:40	22	Пиржанов Онуурбек	МО4-20	Файл -Параметры - Ает колонтитул	Формат	Ctrl+Alt +P	12	Статистическое	смешанные адреса	обычный	Отправить Google диск и	Вариант 2	рабочая ет	
17	21.01.2021 26:40	26	Нурланбек кызы Нурма	Мо4 20	Файл-Сохранить как - С колонтитул	разметка страницы	Ctrl+Shift +A	12	Статистическое	смешанные адреса	сопоставщик слайдов	Отправить Google диск и	Вариант 2	рабочая ет	
18	21.01.2021 24:40	24	Мавляпбек кызы Эрином	МО 4-20	Файл-Сохранить как - С колонтитул	разметка страницы	Ctrl+Shift +P	12	Статистическое	абсолютная адреса	сопоставщик слайдов	Отправить Google диск и	Вариант 2	рабочий лт	
19	21.01.2021 16:40	16	Курбанова Севара	МО4-20	Файл -Параметры - Ает колонтитул	разметка страницы	Ctrl+Shift +P	10	Статистическое	относительная адреса	обычный	Отправить Google диск и	Вариант 2	рабочая ет	
20	21.01.2021 26:40	26	Малика Сагиева	Мо4	Файл-Сохранить как - С колонтитул	Вставка	Ctrl+Alt +P	12	Статистическое	смешанные адреса	сопоставщик слайдов	Отправить Google диск и	Вариант 2	рабочая ет	
21	21.01.2021 22:40	22	Абдуллова Асель	МО4-20	Файл-Сохранить как - С Буауца	разметка страницы	Ctrl+Shift +P	6	Математическое	относительная адреса	сопоставщик слайдов	Отправить Google диск и	Вариант 2	рабочий лт	
22	21.01.2021 18:40	18	Айдарова Айжан	МО4-20	Файл-Сохранить как - С колонтитул	разметка страницы	Ctrl+Shift +P	6	Статистическое	абсолютная адреса	сопоставщик слайдов	Выделить файл котери	Вариант 3	рабочий ст	
23	21.01.2021 28:40	28	Шатбек кызы Аюмур	МО4-20	Файл-Сохранить как - С колонтитул	разметка страницы	Ctrl+Shift +A	12	Статистическое	относительная адреса	сопоставщик слайдов	Выделить файл котери	Вариант 2	рабочий ст	
24	21.01.2021 12:40	12	Batbayev Abdalaziz	Mo4-20	Файл-Сохранить как - С колонтитул	разметка страницы	Ctrl+Shift +P	12	Статистическое	смешанные адреса	страницы заметок	Отправить Google диск и	Вариант 2	рабочая ет	

4-сүрөт. Тестин жыйынтыгы

Google classroom онлайн сабактарды уюштурууда кайтарым байланыш жүргүзүү каражаты. Мугалим тапшырмалардын, суроолордун, тестердин файлдарын, сылжаларын жүктөйт, окуучулар аларды ачып окуп чыгып, аткарып кайра жөнөтүшөт. Мугалим окуучулардын иштерин текшерип баалайт, окуучуларга баалары көрүнөт.

Google тиркемелери окуу-методикалык, илимий-методикалык ж.б. ишмердүүлүктө ар дайым колдонулуп келет.

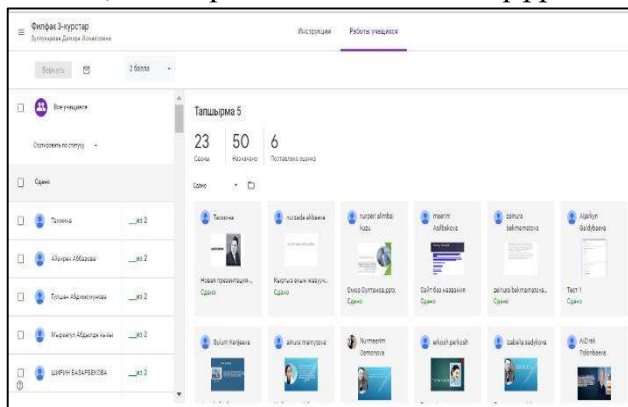
5-сүрөт. Гугл классрумда кайтарым байланыш жүргүзүү

Жамааттык методикалык иш, биринчи кезекте, педагогикалык кеңештин ишинде, маселелерди биргелешип талкуулоого окутуучулар жамаатынын мүчөлөрүнүн жигердүү катышуусунда жүргүзүлөт. Жекече иштер мугалимге керектүү ченемдик укуктук жана билим берүү документтерин өз алдынча изилдөөгө, студенттер тарабынан дисциплинаны өздөштүрүү боюнча иштерди пландаштырууга жана уюштурууга, окуу процессин тезинен көзөмөлдөп жана оңдоп турууга мүмкүнчүлүк берет.

Корутунду

Google Drive чөйрөсү методикалык иштин дээрлик бардык түрлөрүн жүзөгө ашыруу үчүн мугалимге өтө кеңири жана колдонууга жеңил инструменталдык мүмкүнчүлүктөрдү тартуулайт. Мугалимдер жамааты үчүн бул маалымат алмашууга, педагогикалык тажрыйба алмашууга мүмкүндүк берет; биргелешкен долбоорлорду - методиканы, билим берүү продукциясын иштеп чыгуу, алыскы кесиптештер же адистер менен бирге талкууларды жана консультацияларды жүргүзүүгө шарт түзөт [10].

Окуучулар менен коллективдүү жана биргелешип иштөөнүн методдору, биринчи кезекте, алардын билим берүү иш-

Билем	Таблица	Таблица	Таблица	Таблица	Таблица	Таблица	Таблица	Таблица	Таблица	Таблица	Таблица
Соросовичева	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Айдаров Абдыкан	...	...	...	...	...	2	...	...	...	...	...
Курбан Абдыканов	...	...	...	...	...	2	...	...	...	...	...
Тулган Абдыканов	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Муратов Абдыканов	...	2	...	...	...	2	...	...	...	...	...
Курбан Абдыканов	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Төр Аманжол	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Төр Аманжол	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

аракеттеринин активдешүүсүн камсыз кылат, демек, окуу процессинин натыйжалуулугун жогорулатууга алып келет. Айтылган ойлор квалификацияны жогорулатуу процессинде методикалык даярдыктын алкагында мугалимдердин Google сервистерин милдеттүү түрдө өздөштүрүү маселесин көтөрүүнүн зарылдыгын аныктайт.

Колдонулган адабияттар:

1. Абалуев Р.Н., Астафьева Н.Г., Баскакова Н.И. и др. (2002) Интернет-технологии в образовании. Учебно-методическое пособие. – Тамбов: Изд-во ТГТУ, – 114 с.
2. Брыскина О.Ф. Google-документы как инструмент формирующего оценивания: http://edublogru.blogspot.ru/2011/06/google_19.html
3. Намоконов Е., Шагабутдинов Р. (2018) Google Таблицы. Это просто. Функции и приемы. Электронные книги на русском.
4. Зулпукарова Д.И. (2019) Применение Google приложений в организации самостоятельной работы студентов// Бюллетень науки и практики. Т.5. №12. Нижневартовск, С. 420-430.
5. Полное руководство по Google Docs: все, о чем вы не знали, но боялись спросить. URL: <https://texterra.ru/blog/polnoe-rukovodstvo-po-google-docs.html> (дата обращения: 10.03.2021).

6. Роберт И.В. (2010) Современные информационные технологии в образовании. Дидактические проблемы, перспективы использования. – Москва: Школа-Пресс, 140 с.
7. Справочное руководство по работе с сервисом Google Forms и Google Диском: <https://netology.ru/blog/google-formy>. <https://support.google.com/drive/?hl=ru>
8. Руководство по Google Drive: работа с файлами. URL: <http://madcats.ru/mad-cats/google-drive/> (дата обращения: 10.03.2021).
9. Стариченко Б.Е., Стариченко Е.Б., Сардак Л.В. (2017) Использование дисциплинарных облачных образовательных сред в учебном процессе// Нижегородское образование. № 1. С. 72-78.

УДК 372.83.37.34

DOI 10.33514/ВК-1694-7711-2023-2(1)-73-78

Калдыбаева А. Т., Байсубанова А. К.

И. Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университети, педагогика илимдеринин доктору,
профессор,

К. Карасаев атындагы Бишкек мамлекеттик университети, педагогика жана психология
кафедрасы, ага окутуучу

Калдыбаева А. Т., Байсубанова А. К.

Кыргызский государственный университет им. И. Арабаева, доктор педагогических наук,
профессор

Бишкекский государственный университет им. К. Карасаева, кафедра педагогики и
психологии, старший преподаватель

Kaldybayeva A. T., Baysubanova A. K.

Kyrgyz state university I. Arabaev, doctor of pedagogical sciences, professor,

Bishkek State University K. Karasayev, Department of Pedagogy and Psychology, Senior Lecturer

**БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОЦЕССИНДЕ ТОЛЕРАНТТУУЛУК МАДАНИЯТЫН
КАЛЫПТАНДЫРУУНУН ПЕДАГОГИКАЛЫК ШАРТТАРЫ
ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ КУЛЬТУРЫ
ТОЛЕРАНТНОСТИ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ
PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF A CULTURE
OF TOLERANCE IN THE EDUCATIONAL PROCESS**

Аннотация: Бул макала азыркы билим берүү процессинде толеранттуулук маданиятын натыйжалуу калыптандыруу үчүн зарыл болгон педагогикалык шарттарды изилдөөгө жана талдоого арналган. Авторлор толеранттуулукту өнүктүрүүдө билим берүүнүн ролун жарандык коомдун негизги элементи катары карашат. Макалада студенттердин анкеталарын, педагогикалык тажрыйбаларды талдоону жана билим берүү процессине инновациялык методдорду киргизүүнү камтыган эмпирикалык изилдөөлөрдүн натыйжалары келтирилген. Жыйынтыктап айтканда, авторлор келечекте гармониялуу жана өз ара түшүнүшүүчү коомду түзүү үчүн билим берүү чөйрөсүндө толеранттуулукту жайылтуунун маанилүүлүгүн белгилешет.